

Kommunal Författningssamling

Risk- och sårbarhetsanalys, 2019-2022

Dokumenttyp	Analys
Dokumentnamn	Risk- och sårbarhetsanalys
Nämnd	Kommunstyrelsen
Sektor	Styrning och stöd
Antagen	Kommunstyrelsen, 2019-11-20
Paragraf	Ks § 213/2019
Ansvar	Säkerhetschef

Risk- och Sårbarhetsanalys

Kävlinge kommuns risk- och sårbarhetsanalys för mandatperioden
2019-2022

KS 2019/489

Färdigställd av SKommunstyrelsen § 213/2019, 2019-11-20

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Kort om kommunens RSA-arbete	3
1.1.1	Syfte och mål med kommunens RSA-arbete	3
1.2	Definitioner	4
2	Beskrivning av Kommunen	6
2.1	Kommunala ansvarsområden och uppgifter	6
2.2	Kommunens organisation.....	6
2.2.1	Samarbetet 5-Yes	8
2.3	Säkerhet och beredskap.....	8
2.3.1	Krisledning.....	9
2.3.2	Räddningstjänst.....	10
3	Beskrivning av Kommunens Geografiska område.....	11
3.1	Befolkning.....	12
3.2	Politisk styrning.....	12
4	Arbetsprocess och Metod	14
4.1	Avgränsningar i arbetet	14
4.2	Metoduppbyggnad.....	14
4.3	System för arbetet.....	15
4.4	Stegen i SKRIPTA.....	15
4.5	Praktiskt genomförande.....	17
4.5.1	Deltagare	18
5	Sammanfattning av Resultat	19
5.1	Samhällsviktig verksamhet.....	19
5.2	Kritiska åtaganden och dess beroenden.....	22
5.3	Identifierade risker och sårbarheter.....	25
5.4	Åtgärder	27
6	Slutsats och Diskussion	28

1 Inledning

I samband med ny mandatperiod ska kommunerna kartlägga sina sårbarheter och vilka risker som kan komma att drabba de kommunala verksamheterna. Kartläggningen görs i en så kallad risk- och sårbarhetsanalys – RSA – vilken tar sikte på hur väl kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet under kris. Kravet att genomföra en RSA finns i *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (även kallad LEH), och syftet är att få fram en konkret åtgärdsplan för att reducera uppenbara risker och sårbarheter som finns i kommunens samhällsviktiga åtaganden.

Kommunernas RSA ska rapporteras till Länsstyrelsen, som i sin tur sammanställer kommunernas analyser och rapporterar dessa vidare till Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB. MSB sammanställer slutligen en nationell analys, vilken presenteras för regeringen innan den skickas ner till kommunerna igen. Det är även MSB som ansvarar för att ta fram de nationella föreskrifterna för hur en RSA ska vara utformad (se MSBFS 2015:5). Kävlinge kommuns RSA-process med tillhörande RSA-rapport följer både de krav som tas upp i LEH, och de punkter som tas upp i MSB:s nationella föreskrifter om kommuners RSA-arbete.

1.1 Kort om kommunens RSA-arbete

I SKL:s och MSB:s *Överenskommelse om kommunens arbete med krisberedskap 2019-2022*, som förtydligar kommunernas arbete med bland annat RSA, står det att kommunerna ska:

- Bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Dessa punkter innebär i korthet att kommunerna ska använda sin RSA för att säkerställa ett fungerande beredskapsarbete *innan, under* och *efter* inträffad händelse. Kävlinge kommun började redan år 2014 att bedriva ett systematiskt krisberedskapsarbete med RSA:n som central vägledning. År 2018 togs ett omtag i detta arbete, då ett gemensamt RSA-verktyg köptes in för kommunerna Burlöv, Kävlinge, Lomma och Staffanstorps. RSA-verktyget är uppbyggt enligt MSB:s föreskrifter, och uppmuntrar till ett systematiskt krisberedskapsarbete för att enklare kunna identifiera eventuella sårbarheter i verksamheterna och dess dagliga arbete. Det är detta RSA-verktyg som aktuell rapport utgår ifrån.

1.1.1 Syfte och mål med kommunens RSA-arbete

Syftet med Kävlinge kommuns RSA-rapport är att ge en tydlig bild över kommunens ambitionsnivå och inriktning med kommande mandatperiods RSA-arbete, där både krishantering, risk- och sårbarhetsreducering, civilt försvar och kontinuitetsarbete tas i beaktande.

Målet med Kävlinge kommuns RSA-arbete är att samtliga verksamheter som kommunen har ett ansvar för under kommande mandatperiod ska öka sin robusthet mot kriser och allvarliga/extraordinära händelser.

Förankring och spridning

Kävlinge kommuns RSA är förankrad och känd hos beslutsfattare och kommer att spridas inom

organisationen samt till berörda aktörer inom det geografiska området. Själva huvudrapporten är offentlig och kommer att spridas för allmänhetens kännedom, men de bilagor som tillhör rapporten (tre stycken) är sekretessbelagda enligt kapitel 18 kap. 13 § OSL och delas enbart med behöriga. Det är kommunens säkerhetschef som avgör vem som har rätt att ta del av RSA-rapportens sekretessbelagda delar.

1.2 Definitioner

Acceptabel avbrottstid: Den tid som nyckelfunktioner och tjänster inom organisationen maximalt kan vara ur drift utan att verksamhetens funktionalitet påverkas.

Allvarlig händelse: En händelse som är så omfattande eller allvarlig att resurserna måste organiseras, ledas och användas på ett särskilt sätt som inte är i enlighet med normal verksamhet. Händelsen omkullkastar dock inte hela verksamheten, såsom en extraordinär händelse kan göra.

Beroende: Tjänster, handlingar och resurser som krävs för att genomföra åtaganden. I metoden fokuseras främst på de beroenden där ett bortfall eller en störning i tjänsterna/handlingarna/resurserna relativt omgående leder till betydligt minskad förmåga att genomföra ett åtagande.

Extraordinär händelse: En händelse som kraftigt avviker från det normala, eller innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och därför kräver skyndsamma insatser av berörda aktörer.

Höjd beredskap: Något regeringen kan fatta beslut om vid krig eller krigsfara. Innebär en aktivering av hela eller delar av det militära och civila försvaret. Höjd beredskap är antingen skärpt eller högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret all den samhällsverksamhet som ska bedrivas, och vid höjd beredskap träder speciallagstiftning ikraft.

Kontinuitet: Förmågan att fortsätta bedriva sin verksamhet på en acceptabel nivå trots störningar. Kontinuitet innefattar att skapa systematisk motståndskraft, robusthet och säkerställa verksamhetens leveransförmåga för att ordinarie verksamhet ska kunna bedrivas på en acceptabel nivå, oavsett vilken typ av störning som påverkar verksamheten.

Kris: En oönskad händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället, samt som hotar grundläggande värden och funktioner. Krisen kan inte hanteras med normala resurser eller av den vanliga organisationen, utan den kräver samordnade åtgärder från flera aktörer.

Krisberedskap: Med krisberedskap avses förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer, genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris.

Kritiskt (beroende/åtagande): Innebär att något är mycket viktigt eller avgörande för att något annat ska fungera. En verksamhet kan också vara kritiskt *beroende* av en viss resurs, ifall det är svårt eller omöjligt att ersätta det aktuella beroendet (resursen) med en annan. Resurserna kan exempelvis bestå av personal, lokaler, information, infrastruktur eller tjänster av olika slag. Ett kritiskt *åtagande* är något som verksamheten måste klara av för att undvika oacceptabla konsekvenser. Det kan till exempel handla om att tillhandhålla en tjänst, värna om särskilda gruppers hälsa och trygghet eller skydda ekonomiska, kulturella eller ekologiska värden.

LEH: Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap – den lag som främst styr kommunernas krisberedskapsarbete, och som exempelvis anger att kommunen ska göra en övergripande RSA första året i varje mandatperiod, samt att varje verksamhet (nämnd) har det yttersta ansvaret för sin krisberedskap.

Länsstyrelsen, LST: Länsstyrelsen har det regionala krisberedskapsansvaret och ska samordna kommunernas arbete med LEH (däribland sammanställa kommunernas RSA:er). Länsstyrelsen är också tillsynsmyndighet över kommunernas arbete med LEH, och ska rapportera till MSB ifall en kommun

inte uppfyller de krav som lagstiftningen ställer.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB: Den myndighet som ansvarar för frågor om krisberedskap och civilt försvar, samt för den nationella samordningen av de krisberedskapslagstiftningar som finns. Sammanställer Länsstyrelsernas RSA:er.

Oönskad händelse: Något som inträffar till följd av exempelvis ett naturligt fenomen eller avsiktlig handling, och som innebär en påfrestning på till exempel en kommun vilket kan mynna ut i allvarliga konsekvenser. Önskad händelser brukar delas in i *allvarliga* händelser och *extraordinära* händelser.

Resiliens, även Tolerans: Innebär förmågan att återhämta sig ifrån samt motstå eller begränsa konsekvenserna av olika allvarliga störningar/händelser/förändringar som påverkar verksamheten.

Risk: En sammanvägning av hur troligt det är att en oönskad händelse ska inträffa och de konsekvenser som händelsen kan leda till. I den här metoden är "risk" en sammanvägning av sannolikheten för att en viss händelse ska inträffa och de (negativa) konsekvenser som händelsen kan leda till.

Risk- och sårbarhetsanalys, RSA: En samlad analys och värdering av vilka samhällsstörningar som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Robusthet: Förmågan att motstå störningar, händelser och avbrott samt förmågan att minimera konsekvenserna om de ändå inträffar. Den påverkan som avses kan vara avsiktlig såväl som oavsiktlig och bestå av alltifrån naturkatastrofer och fysiska angrepp till mindre incidenter och enskilda handhavandefel.

Samhällsviktig verksamhet: En verksamhet som är samhällsviktig uppfyller det ena eller båda av följande villkor:

1. Samhället kan snabbt drabbas av en allvarlig kris om verksamheten slutar att fungera eller får svåra störningar, antingen isolerat eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter.
2. Verksamheten är nödvändig eller mycket viktig för att en kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Sektor, Sektorsansvar: Ett avgränsat område (exempelvis "Finansiella tjänster", "Livsmedel" och "Transporter") inom vilket olika offentliga, privata och ideella organisationer bedriver verksamhet. Enligt MSB finns det 11 samhällsviktiga sektorer som ska prioriteras särskilt i krisberedskapsarbetet. Aktörer (även lokala, som kommunen) inom dessa 11 samhällsviktiga sektorer har ett särskilt ansvar för att upprätthålla sin verksamhet vid händelse, och på nationell nivå finns det en utpekad, övergripande sektorsansvarig offentlig myndighet.

Sårbarhet: De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse. Graden av sårbarhet visar hur mycket och hur allvarligt samhället eller delar av samhället påverkas av en händelse.

Verksamhet: Det avgränsade sektorsansvar som finns under en viss nämnd/förvaltning, exempelvis "Grundskola" och "Förskola" för förvaltningen "Utbildning". Kan också vara ett kommunalt bolag som helhet, om detta har ett specifikt, avgränsat ansvarsområde (exempelvis räddningstjänst eller kommunalt fastighetsbolag).

Åtagande: Ett sammanhängande uppdrag som förvaltningen/verksamheten genomför, ofta i enlighet med lagstiftning och styrande dokument såsom budget, nämnds mål eller verksamhetsplan.

Åtgärd: Något som görs för att rätta till/korrigera en brist eller en sårbarhet sett till verksamhetens förmåga att upprätthålla sina kritiska åtaganden och öka sin robusthet.

2 Beskrivning av Kommunen

I detta avsnitt ges en övergripande bild av Kävlinge kommun och dess verksamheter. I avsnittet presenteras bland annat kommunens övergripande ansvarsområden, organisation, demografi, och geografi.

2.1 Kommunala ansvarsområden och uppgifter

Kävlinge kommun har, likt övriga kommuner i landet, enligt lag ansvar för vissa verksamheter. Annan verksamhet än den lagstadgade kan ske på frivillig grund. Till de verksamheter som enligt lag måste finnas i en kommun hör:

- Barnomsorg och förskoleverksamhet
- Skolväsende
- Bibliotek
- Socialtjänst
- Hälsa- och miljöskydd
- Vård och omsorg av äldre och funktionshindrade
- Avfallshantering och renhållning
- Krisberedskap, ordning och säkerhet
- Plan- och byggfrågor
- Räddningstjänst
- Vatten och avlopp
- Sotning och brandskyddskontroll

Annan verksamhet som sker på frivillig grund är:

- Bostäder/Fastighetsförmedling
- Fritidsverksamhet
- Kultur
- Näringsliv

Samtliga av dessa verksamheter bedrivs i någon form inom Kävlinge kommun.

Kommunerna måste också enligt lag kontinuerligt arbeta med att identifiera och reducera risker och sårbarheter kopplat till dessa verksamheter, samt verka för att alltid kunna upprätthålla dess viktigaste åtaganden - det vill säga - kommunens *samhällsviktiga verksamhet*. Samhällsviktig verksamhet kan definieras som sådan verksamhet som *måste* finnas/fungera för att en kris/allvarlig händelse inte ska uppstå, eller för att en kris/allvarlig händelse ska kunna hanteras med så små skadeverkningar som möjligt.

Kommunen har dessutom ett geografiskt områdesansvar, vilket innebär att kommunen ska verka för att kommunrelevanta aktörer har en beredskap att hantera extraordinära händelser som kan inträffa i kommunens geografiska område, *även* om dessa aktörer inte är kommunala. Kommunens uppdrag gentemot de externa aktörerna är dock främst samordnande.

2.2 Kommunens organisation

Kävlinge kommun är organiserad i en nämnds- och förvaltningsorganisation som framgår av Figur 1. Det finns sju politiska nämnder med olika uppgifter och ansvarsområden: arbetsliv- och fritidsnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, revisionsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden. Det är de förtroendevalda i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och

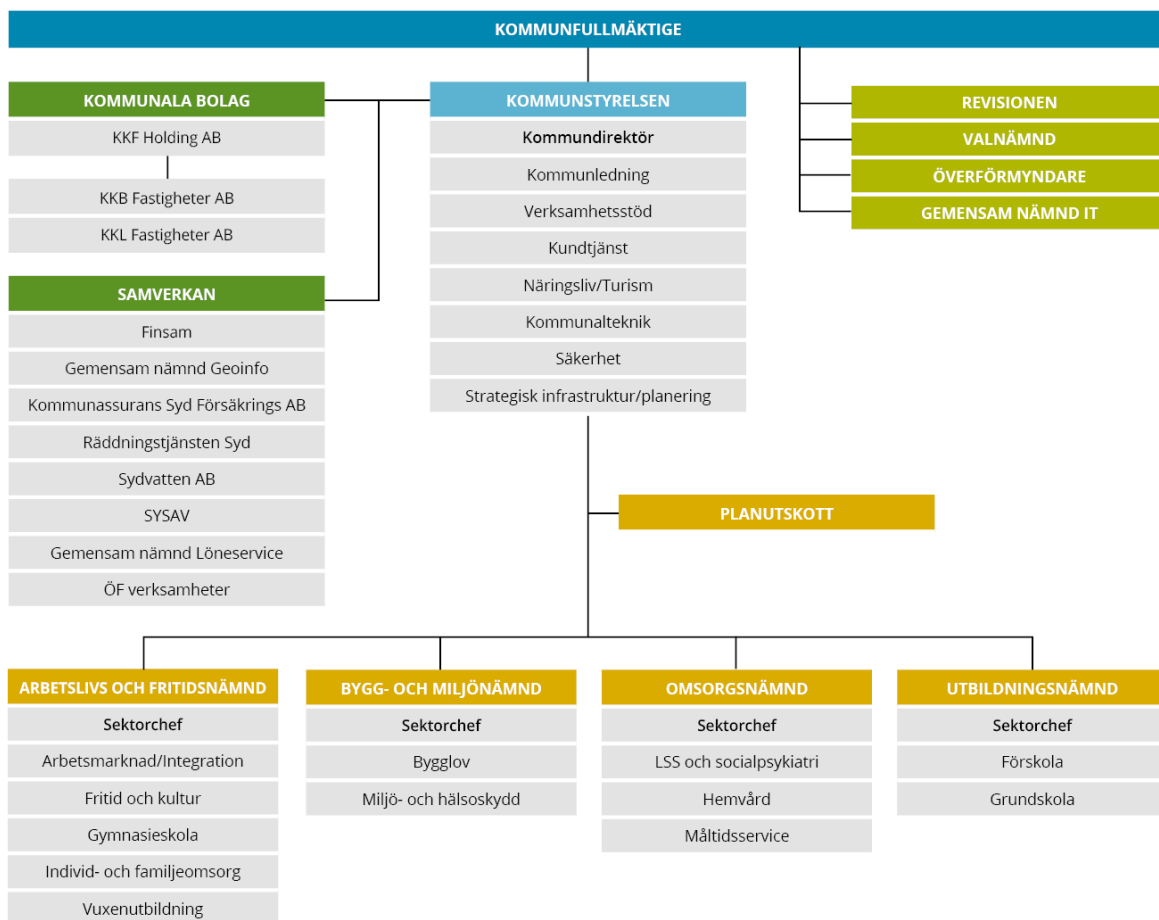
nämnderna som beslutar *om*, och sedan *ansvarar för* vilken service förvaltningarna (inom Kävlinge kommun kallade *sektorer*) ska erbjuda invånarna. Kävlinge kommun har ungefär 2 000 medarbetare som utför kommunens olika nämnds- och verksamhetsuppdrag. Verksamheterna är uppdelade i följande fem sektorer:

- Kommunkansli (rapporterar till kommunstyrelsen)
- Utbildning (rapporterar till utbildningsnämnden)
- Arbetsliv- och fritid (rapporterar till arbetsliv- och fritidsnämnden)
- Omsorg (rapporterar till omsorgsnämnden)
- Samhällsbyggnad (rapporterar till bygg- och miljönämnden, förutom de kommuntekniska verksamheterna som rapporterar till kommunstyrelsen)

Vissa funktioner i Kävlinge kommuns verksamhet bedrivs i bolagsform istället för i någon av nämnderna. Det bolag som kommunen äger till 100 % är KKF Holding AB (fastighetsbolag).

Dessutom är kommunen delägare/medlem i följande bolag och förbund:

- Sydvästra Skånes Avfallsaktiebolag (SYSAV)
- Sydvatten AB
- Räddningstjänsten Syd
- Kommunassurans Syd Försäkrings AB

Figur 1. Kävlinge kommuns politiska organisation. I tjänstemannaorganisationen kallas Bygg- och miljönämnden för Samhällsbyggnad och inkluderar då även de kommuntekniska verksamheterna.

2.2.1 Samarbetet 5-Yes

Sedan mitten av nittioalet har Kävlinge, Lomma, Staffanstorp och Svedala formellt samarbetat under namnet 4-YES. Anledningen till samarbetet är kommunernas likvärdighet sett till geografi, storlek, befolkning och organisation. År 2013 blev även Burlöv kommun en formell deltagare, och sedan dess kallas de fem kommunernas samarbete för "5-YES" (se logotyp i Figur 2). Samarbetet innefattar bland annat en nära samverkan inom områdena beredskap, trygghet och säkerhet, vilket gjorde valet att köpa in ett gemensamt RSA-verktyg givet. 5-YES samarbetet ses alltså som en styrka, då erfarenheter kan utbytas och arbetsprocesser effektiviseras i alla medverkande kommuner.

Figur 2. 5-YES logotyp.

2.3 Säkerhet och beredskap

Kävlinge kommuns säkerhetsarbete styrs och samordnas av säkerhetsenheten, som organisatoriskt är placerad under kommunstyrelsen (kommunkansliet). Säkerhetsenheten består av säkerhetschef och en säkerhetshandläggare, med kanslichefen som närmaste chef. Säkerhetsenheten svarar för, leder och samordnar kommunens övergripande trygghets-, säkerhets- och beredskapsarbete, lämnar förslag till gemensamma insatser samt utgör en stödresurs för kommunstyrelsen, kommundirektör, nämnsansvariga chefer och verksamhetschefer i relevanta frågor. Ansvar för att säkerhetsarbetet bedrivs i enlighet med såväl lagar och förordningar som kommunens säkerhetsrelaterade styrdokument ska dock följa det normala verksamhetsansvaret på alla nivåer i kommunen.

Säkerhetsenheten har följande arbetsområden:

- Beredskapsarbete (krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser, kontinuitetsplanering)
- Civilt försvar/Totalförsvarsupprustningen
- Säkerhetsskydd/Signalskydd enligt säkerhetsskyddslagen
- Informationssäkerhet/GDPR
- Trygghetsarbete och brottsförebyggande arbete
- Försäkringskydd
- Räddningstjänst - skydd mot olyckor
- Fysisk säkerhet (brandskydd, risk management, skalskydd, egendomsskydd, med mera)
- Personsäkerhet (våld och hot, arbetsplats, med mera)

Säkerhetsenheten sammankallar dessutom flera grupper och råd kopplade till kommunens säkerhetsarbete och brottsförebyggande arbete. De främsta är Rådet för Trygghet och Hälsa (RTH), Centralt samordningsråd (CSR), samt Operativa Säkerhetsgruppen (OpSäk). Grupperna har något olika inriktning: Operativa säkerhetsgruppen träffas ungefär en gång i månaden och behandlar främst nuläge och åtgärder/ insatser på kort sikt. Medlemmar i Operativa säkerhetsgruppen är bland annat fastighetsbolag, polis, räddningstjänst, fritidsgårdar och väktare.

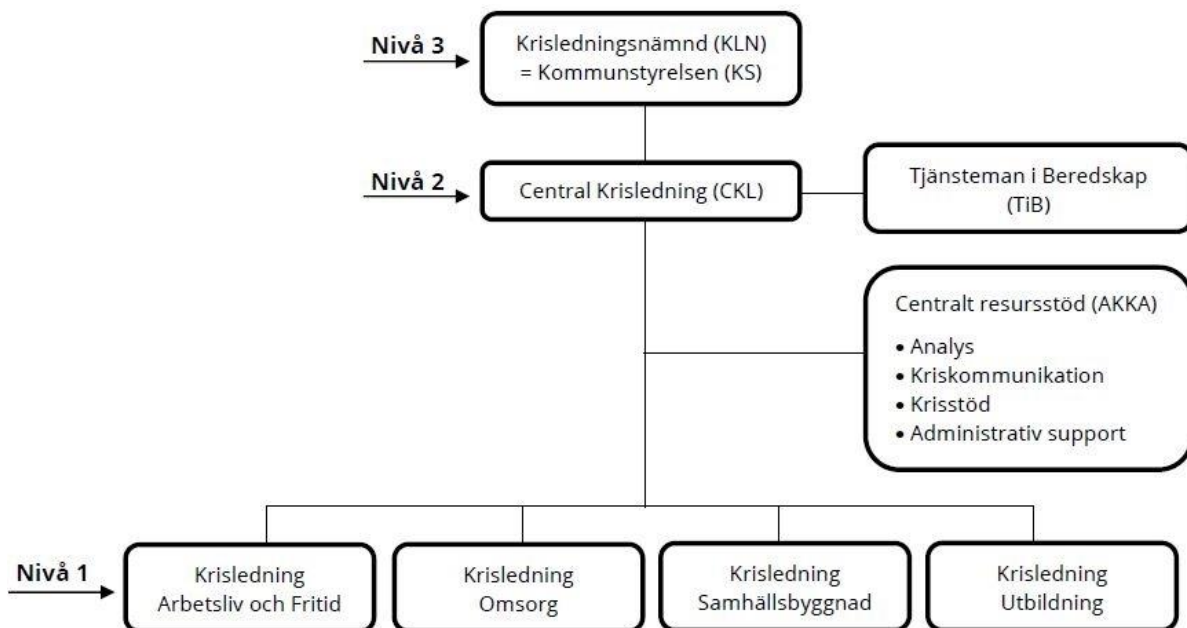
Rådet för Trygghet och Hälsa, RTH, arbetar främst med långsiktiga, strategiska insatser, och träffas två-tre gånger om året. Medlemmar i Rådet för Trygghet och Hälsa är bland annat nämndsansvariga chefer, kommundirektör, lokalpolisområdeschef, distriktschef från räddningstjänsten samt Svenska kyrkan. Centralt samordningsråd är organisatoriskt underställda RTH, och ska operativt driva de visioner och fokusområden som RTH beslutar om. Medlemmar i Centralt samordningsråd är bland annat skola, socialtjänst, arbete- och integration, polis, gata/park, näringsliv, polis, räddningstjänst och Region Skåne.

Sedan år 2018 agerar säkerhetsenheten också kontaktperson gentemot kommunens nattvandrargrupp, samt mot kommunens frivilliga resursgrupp (FRG).

2.3.1 Krisledning

I Kävlinge kommun finns en central krisledningsorganisation som består av kommundirektör, samtliga nämndsansvariga chefer (sektorschefer), kommunikationschef, säkerhetschef samt de nyckelfunktioner som behövs utifrån drabbad verksamhet och händelse. Kommunens Krisledningsnämnd består av Kommunstyrelsens ledamöter. Kävlinge kommun har även organisationer för Tjänsteman i beredskap (TiB) och Centralt resurstöd (AKKA), vilket framgår av Figur 3.

I kommunen finns en kommunövergripande (central) krisledningsplan för samhällsstörningar och extraordinära händelser, vilken fastställs varje mandatperiod. Varje sektor har dessutom egna krisledningsplaner för hantering av allvarliga störningar och kriser som kan drabba den egna verksamheten. Även dessa ska uppdateras minst en gång per mandatperiod, baserat på lärdomar från genomförda analyser och övningar. Kommunens säkerhetschef ska vara kravställare för krisledningsplanerna, samt bistå sektorerna med råd och sakkunskap kring egna risk- och sårbarhetsanalyser.

Figur 3. Kävlinge kommuns krisledningsorganisation. Organisationen består av en central krisledning (kommunens förvaltningsledningsgrupp förstärkt av säkerhetschef), samt sektorsvisa krisledningar (sektorernas ledningsgrupper). Vilken nivå av krisorganisation som aktiveras bestäms utifrån krishändelsens art och omfattning.

2.3.2 Räddningstjänst

Kävlinge kommun ingår sedan 2005 i räddningsförbundet Räddningstjänsten Syd. Övriga kommuner som ingår i förbundet är Malmö, Lund, Eslöv och Burlöv.

I Kävlige kommun finns två brandstationer: en deltidsstation i Kävlige tätort och en heltidsstation i Löddeköpinge tätort. Inom förbundet finns naturligt också möjligheten till stöttning och samarbete mellan kommunerna/stationerna vid insatser, bland annat vad gäller personalresurser och utrustning.

I Skåne samarbetar räddningstjänsterna kring gemensamma resurser utplacerade i länet. Regionalt finns utrustning för kemolyckor med kembilar stående i Malmö och Perstorp, ledningsfordon finns i Lund, Helsingborg och Kristianstad. Mobil krisledningscentral/ledningsfordon finns i Höör och staber finns vid larm/räddningscentralerna i Malmö, Helsingborg och Kristianstad. Det finns även gemensamt sjukvårdsmaterial utplacerat runt om i Skåne, och i Helsingborg och Malmö finns vattendykarresurser. Utöver detta förekommer resurssamverkan avseende exempelvis storskalig släckutrustning, djurlivräddning och oljebekämpning.

Räddningstjänsten Syd genomför sin egen risk- och sårbarhetsanalys, och medverkar därför inte i aktuell rapport. Säkerhetsenheten i Kävlige kommun har dock en tät kontakt med kommunens brandstationer, och bistår i det krisberedskapsarbete som Räddningstjänsten Syd genomför.

3 Beskrivning av kommunens geografiska område

Kävlinge kommun ligger i den sydvästra delen av Skåne och gränsar till kommunerna Landskrona, Svalöv, Eslöv, Lund och Lomma. Kommunen består främst av åkermark och ängsmark, men även mindre skogs- och strandområden finns. Kommunens största orter är Kävlinge i öster och Löddeköpinge i väster, mellan vilka ett brokigt led av mindre orter som exempelvis Furulund, Hofterup, Dösjebro och Barsebäck by breder ut sig. En kommunkarta kan ses i Bild 1.

Kävlinge kommuns kommersiella centrum utgörs främst av Kävlinges respektive Löddeköpings bycentrum, med tillhörande köpcentrum (Center syd). I kommunen finns ett fåtal större industrier - dock ingen industri av större strategisk vikt sedan kärnkraftverket Barsebäck lades ned i början av 2000-talet. De nya företag som etablerar sig i kommunen är huvudsakligen mindre verksamheter vilka generellt bedöms ha låg störningspotential avseende kommunövergripande risker och sårbarheter. Kommunen har dock lång erfarenhet av krisövningar, som ett resultat av att ha varit en "kärnkraftskommun" under flera år.

Motorvägen (E6:an) samt stam- och Lommabanan trafikeras dagligen med ett stort antal bilar, lastbilar och tåg med passagerar- eller godsbefordran. I kommunen finns två tågstationer (Kävlinge station och Dösjebro station), men ytterligare en tågstation håller på att byggas i Furulund. E6:an, som går igenom Löddeköpinge, är en av Sveriges mest trafikerade vägar, vilket också resulterar i att det ofta sker olyckor vid de av- och påfarter som leder in och ut ur Löddeköpinge tätort. Sett till mängden fordon som passerar är dock antalet olyckor relativt lågt.

Både på E6:an och via järnväg förekommer transporter som klassas som farligt gods, vilket gör att en olycka skulle kunna få stor påverkan i hela regionen (avseende pendlingstrafik, miljö, hälsa och övrig infrastruktur). Detta har också kommunen sett prov på vid den så kallade *Ammoniakolyckan* år 1996, då ett godståg som fraktade flera hundra ton ammoniak spårade ur utanför Furulund. Trots att ingen ammoniaktank gick sönder, evaluerades drygt 9 000 boende i Furulundsområdet i den största evakueringsinsats som skett i Sveriges historia.

Liknande riskfyllda transporter av farligt gods förekommer även i sjötrafiken ute på Öresund. Vid en fartygsolycka är det därför fullt möjligt att Kävlinge kommuns kust skulle kunna drabbas av ett oljeutsläpp, vilket bland annat skulle kunna påverka det rika djurlivet mycket negativt. Ingen sådan olycka har dock skett hittills.

Trygghet

Kävlinge kommun är en generellt trygg kommun. I SKL:s årliga nationella trygghets- och säkerhetsmätning "Öppna Jämförelser" placerar sig Kävlinge kommun på plats 24 i Sverige (2018 års placering), och enligt Brottsförebyggande rådet ligger andelen anmälda brott per 100 000 invånare i Kävlinge kommun klart under rikssnittet (7 199 brott i Kävlinge kommun mot 15 239 brott nationellt, enligt 2018 års siffror). Även i Polisens årliga trygghetsmätning landar Kävlinge kommun på ett bra värde (1.68 på en skala mellan 1-5 där 1 är bäst, enligt 2018 års siffror), men liksom i flera andra mindre kommuner har otryggheten i Kävlinge kommun ökat under de senaste åren, trots att antalet brott/olyckor minskat (sett till en 20-årsperiod). Detta medför en dissonans mellan så kallad upplevd trygghet (hur trygga invånarna känner sig) och faktisk trygghet (hur trygga invånarna *borde* känna sig sett till statistiska variabler). Denna dissonans är mycket svår att arbeta med, och liksom för många andra kommuner i Sverige utgör den så kallade otrygghetsdissonansen en av de största utmaningarna i kommunernas trygghetsarbete under de kommande åren.

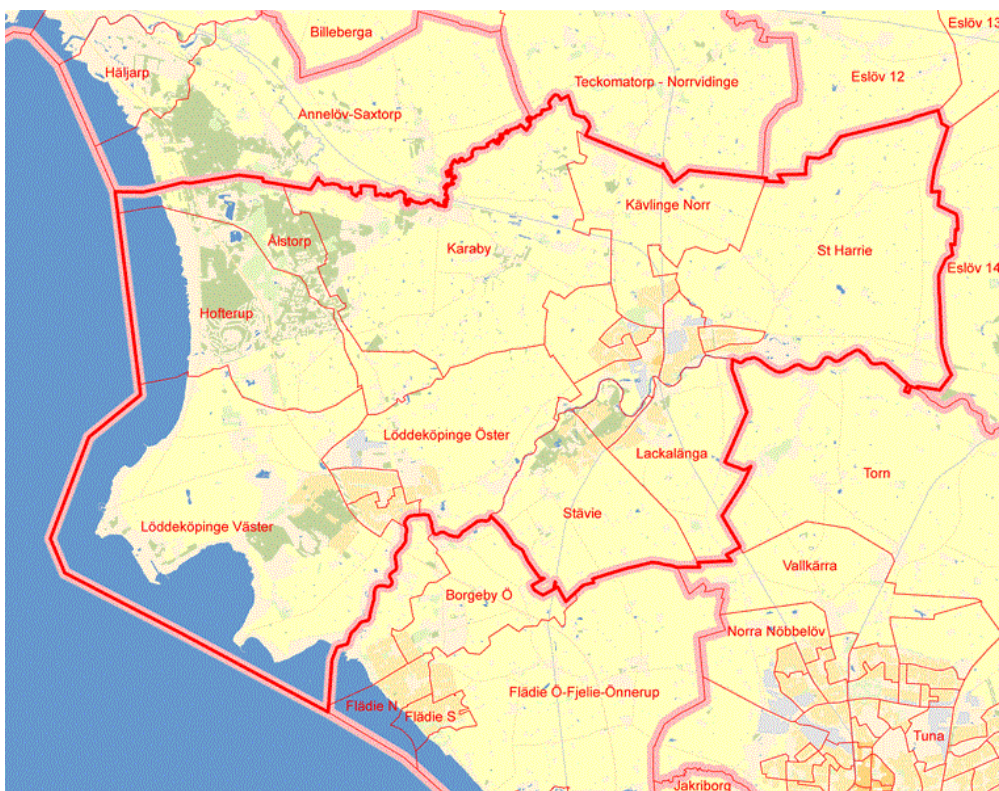

Bild 1. Karta över Kävlinge kommun och dess olika kommunområden.

3.1 Befolkning

I Kävlinge kommun bor ungefär 32 000 personer (2019 års siffror), och kommunen har haft en av Skånes starkaste befolkningstillväxter under de senaste 30 åren. Befolkningsökningen beror främst på att personer i åldern 25-39 år flyttar till kommunen, ofta för att köpa hus och bilda familj. Trots detta utgörs de flesta invånarna i kommunen av personer i åldersgruppen 40-60 år, vilket innebär att även Kävlinge kommun, liksom de flesta andra kommuner i Sverige, står inför utmaningen att "få ska försörja fler".

Kävlinge kommuns invånare är generellt högutbildade och har en medelålder på 39,8 år. De flesta arbetspendlar till Lund, Malmö eller Helsingborg. Arbetslösheten i kommunen är lägre än rikssnittet (4,5 % jämfört med rikssnittet på 7,5 %), och kommunen har en förvärvsfrekvens på 84 % hos befolkningen i förvärvsarbetande ålder (20-64 år), vilket också är högre än riksgenomsnittet (79 %).

3.2 Politisk styrning

Kävlinge kommun styrs sedan valet år 2018 av Alliansen (Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna). Kommunen har 49 ordinarie ledamöter i kommunfullmäktige, och Alliansen styr med majoritet i nämnderna men inte i kommunfullmäktige. Både posten som kommunstyrelsens ordförande och posten som kommunfullmäktiges ordförande tillhör Moderaterna. Kävlinge kommun har gått från att vara en traditionell arbetarekommun med starkt socialdemokratiskt övertag, till att bli en medelklasskommun där liberala och konservativa partier vinner flest mandat. Kommunens politiska utveckling kan ses i Figur 4.

Valår	V	S	MP	SPI	SD	KV	KBO	ÖVR	C	L	KD	M	Grafisk presentation, mandat och valdeltagande				TOT	%	Könsfördelning (M/K)
1970		23							10	4		3					40	92,6	
1973		25							15	4		5					49	94,1	
1976	1	23							13	5		7					49	94,1	
1979	1	24							9	5		10					49	93,1	
1982	1	25	1						7	3		12					49	93,1	
1985	1	23	1						6	5		13					49	91,5	
1988	1	24	3						6	5		10					49	87,5	
1991	2	20	2						5	5	1	14					49	87,9	
1994		23	2			8		1	3	2		10					49	88,1	
1998	2	18	2	1		5			2	2	1	12					45	82,30	
2002	1	20	1	1	4				2	5	2	9					45	81,96	
2006	1	17	1		6				3	4	1	12					45	84,47	
2010	1	15	2		4		2		3	5	1	16					49	85,77	
2014	1	14	3		7				3	5	1	15					49	87,72	
2018	1	12	2		10				4	4	1	15					49	89,28	

Figur 4. Kävlinge kommuns politiska utveckling sedan 1970-talet. Grafen är hämtad från Wikipedia, och baserad på verifierad data från Valmyndigheten.

4 Arbetsprocess och Metod

Kävlinge kommun har tillsammans med 5-YES kommunerna Burlöv, Lomma och Staffanstorps utvecklat RSA-metoden SKRIPTA (*Systematisk Krisberedningsplanering genom Tabellanalys*). SKRIPTA är baserad på MSB:s riktlinjer och rekommendationer som rör samhällsviktig verksamhet, krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser samt kontinuitetsplanering. Inspiration till SKRIPTA har även hämtats ifrån andra vedertagna metoder för att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, som till exempel *MVA-metoden*, *FORSA* och *Tre steg för ett robustare Malmö*.

SKRIPTA-metoden syftar dels till att generera en fullvärdig RSA-analys som kan sträcka sig över hela mandatperioden (och in i kommande mandatperioder), och dels efter att lägga grunden för ett fungerande kontinuitetsarbete. Detta för att kommunen ska kunna effektivisera och standardisera sitt övergripande krisberedskapsarbete. SKRIPTA passar särskilt väl för mindre kommuner, som saknar resurser till väldigt omfattande analyser. SKRIPTA genomförs i IT-systemet Stratsys, och genererar en gedigen databas över kommunens åtaganden, beroenden, sårbarheter och åtgärdsbehov. Modellen består av sju steg som följer på varandra, samt ytterligare ett steg som kan göras närsomhelst innan steg sex (kallat *Steg 0*):

- Steg 0: Bedömning av verksamhetens krishanteringsförmåga
- Steg 1: Identifiera åtaganden och dess konsekvenser
- Steg 2: Identifiera beroenden och dess konsekvenser
- Steg 3: Sårbarhetsanalys och identifiering av åtgärder
- Steg 4: Övergripande riskanalys
- Steg 5: Formulera riskhantering
- Steg 6: Genomförande
- Steg 7: Uppföljning

4.1 Avgränsningar i aktuell rapport

Även om SKRIPTA-datan kan användas som grund i kommunens kontinuitetsplanering, säkerhetsskyddsarbete och totalförsvvarsarbete, avgränsas Kävlings kommuners RSA-arbete vid det som faller utanför LEH-lagstiftningens avsnitt om RSA och rent krisberedskapsarbete. Detta för att RSA-arbetet ska bli strukturerat och hanterbart, och inte innehålla för många olika ämnen och begrepp. Kommunen behöver självklart också ett fungerande kontinuitetsarbete, ett fokuserat säkerhetsskydd och ett fullvärdigt civilt försvar, men detta arbete redovisas alltså inte i aktuell rapport.

Mycket av det som skrivs och analyseras i denna rapport tangerar dock ovan nämnda områden på flera plan, vilket inte är negativt eller motsätter det arbete som LEH kräver av kommunerna.

4.2 Metoduppbyggnad

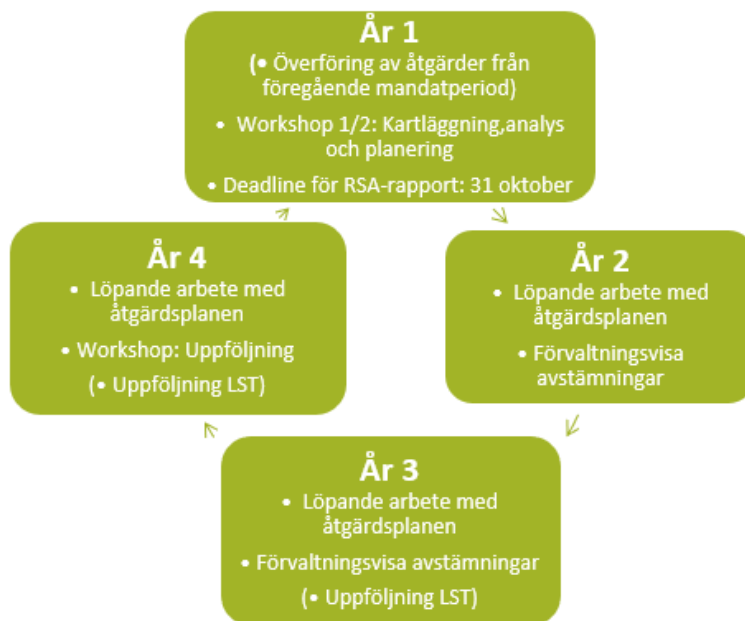
SKRIPTA är uppbyggd enligt metodikinriktningen *mixed methods* (*multimetodik* på svenska) och bedrivs till största del i IT-systemet Stratsys. Detta innebär att både kvalitativa och kvantitativa metodinslag förekommer. I huvudsak bygger SKRIPTA på kvantitativ data i form av standardiserade bedömningar (siffervärden, tidsintervaller, JA/NEJ-alternativ, eller standardiserade fraser), men då detta inte ger en heltäckande bild av verksamheten används kvalitativ data i form av fritext som ett komplement. Fritexten är dock alltid kopplad till en kvantitativ tabell, vilket gör den logisk och sökbar.

Genomförandet av SKRIPTA sker dock till stor del genom praktiska workshops (med "fokusgrupper"), vilket är en traditionell kvalitativ metod. Detta innebär att deltagarnas diskussioner ofta måste kvantifieras innan de förs in i systemet (gäller ej fritexten), vilket såklart är en nackdel även om det är en förutsättning för ett smidigt arbete. Uppstår en diskussion som trots allt är viktig att dokumentera, kan detta göras i ett separat

dokument och laddas upp i Stratsys för kännedom.

Det löpande arbetet med SKRIPTA är däremot huvudsakligen av kvantitativ karaktär, då ansvariga handläggare kontinuerligt rapporterar sitt arbete enligt en standardiserad rutin.

SKRIPTA samordnas av kommunens säkerhetsenhet, men det är verksamheterna själva som ansvarar för att genomföra sin åtgärdsplan. Se ett årshjul för SKRIPTA-metoden i Figur 5.

Figur 5. SKRIPTA-metoden såsom den är tänkt under en mandatperiod. "LST" betyder Länsstyrelsen och syftar till den uppföljning/tillsyn som görs tillsammans med kommunens beredskapssamordnare vid slutet av mandatperioden.

4.3 System för arbetet

SKRIPTA genomförs i IT-systemet Stratsys, för att få ett så smidigt och pedagogiskt flöde som möjligt i RSA-arbetet. Stratsys följer och tillämpar informationssäkerhetsstandarderna ISO 27000, och har därför upprättat flera interna och externa säkerhetsåtgärder för att förhindra ofrivilligt röjande av information. Inom kommunen hålls behörigheter till Stratsys mycket begränsade, och det är enbart kommunens säkerhetschef och kommunens säkerhetshandläggare (båda är placerade i säkerhetsklass 2) som har tillgång till samtliga nämnders data på alla nivåer.

Det är en uppenbar sårbarhet att förvara kommunens beredskapsinformation i ett externt IT-system, men efter överläggningar inom 5YES-kommunerna har Stratsys ändå ansetts vara ett robust och säkert system. De säkerhetsåtgärder som upprättats för SKRIPTA är omfattande (exempelvis styrs behörigheter och loggning via kommunens egna AD, tvåfaktorautentisering används för inloggning, och berörd personal hos Stratsys har säkerhetsprovats), och Stratsys är dessutom ett av Sveriges vanligaste och mest använda styr- och ledningssystem, vilket gör risken för att företaget ska gå i konkurs mycket låg.

4.4 Stegen i SKRIPTA

SKRIPTA är, som nämnt, uppbyggt i åtta steg vilka genomförs löpande under hela mandatperioden. Kommunens beredskapssamordnare ansvarar för att sätta igång arbetet genom workshops, där steg 0-5 genomförs i olika RSA-analysgrupper. Analysgrupperna kan bestå av enskilda verksamheter, eller hela förvaltningar. Uppdelningen beror på hur tung aktör den enskilda verksamheten är i kommunens krisberedskapsarbete.

Steg 6 (genomförande) löper kontinuerligt från det att de gemensamma workshoparna är slutförda. Steg 7 (uppföljning) genomförs i mindre skala en gång om året, och sedan avslutningsvis som en större workshop under det sista året i aktuell mandatperiod. Då diskuterar verksamheterna även vilket arbete de ska ta med sig in i nästa mandatperiod.

Steg 0: Bedömning av verksamhetens krishanteringsförmåga

Görs år 1

Det så kallade "steg 0" syftar dels till att kartlägga verksamhetens förmåga till krishantering/beredskap generellt, och dels till att hjälpa till i arbetet med att identifiera och prioritera samhällsviktig verksamhet. Momentet består av tre delar, där deltagarna ska lägga in information om verksamheten samt svara JA eller NEJ på korta frågor. Delstegen kallas *Verksamhetsansvar*, *Identifiering av samhällsviktig verksamhet*, och *Förmåga till krisberedskap och civilt försvar*. Det finns också möjlighet att lägga till åtgärder för de frågor där deltagarna svarar NEJ eller inte kan lämna tillräcklig information.

Steg 1: Identifiera åtaganden och dess konsekvenser

Görs år 1

I detta steg ska verksamheten identifiera sina *åtaganden*, alltså, vad verksamheten egentligen gör. Identifieringen görs utifrån lagstiftning, reglementen, policys, riktlinjer och andra styrdokument som formar verksamhetens arbete, både på nationell och lokal nivå. Förutom att identifiera verksamhetens åtaganden, ska deltagarna avgöra vad konsekvensen blir om åtagandena inte fungerar. Utifrån denna information avgörs om åtagandena är kritiska eller icke-kritiska för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Steg 2: Identifiera beroenden

Görs år 1

Steg 2 syftar till att identifiera vad som *behövs* för att verksamhetens åtaganden ska kunna utföras. Dessa behov kallas *beroenden*: exempelvis, för att köra mat till skolor (ett åtagande) behövs fordon (dess beroende). Beroenden är alltså sådant ett visst åtagande, eller hela verksamheten, kräver för att kunna genomföras och/eller upprätthållas. Deltagarna identifierar beroenden utifrån en standardiserad lista, och ska också analysera vad som händer ifall beroendet försvinner. Utifrån denna information avgörs om beroendet är kritiskt för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Steg 3: Sårbarhetsanalys och identifiering av åtgärder

Görs år 1

Steg 3 syftar till att verksamheten ska analysera hur väl de kan hantera ett avbrott i sina kritiska beroenden. Bedömningen görs utifrån standardiserade frågor, och genererar ett riskvärde som presenteras i en riskmatris. Sårbarhetsanalysen kräver också att deltagarna anger sin nuvarande hanteringsförmåga vid ett eventuellt avbrott i beroendet. Utifrån den här informationen identifierar verksamheten sedan de åtgärder som krävs för att verksamheten ska fungera *även* om avbrott i beroenden skulle ske.

Steg 4: Övergripande riskanalys

Görs år 1

Steg 4 är egentligen ett scenariobaserat moment, där deltagarna utifrån olika förutbestämda riskhändelser ska bedöma verksamhetens hanteringsförmåga som helhet. Momentet kräver att deltagarna bedömer riskhändelsens konsekvenser, vilka sedan räknas samman med standardiserade sannolikheter för att generera ett riskvärde. Deltagarna ska också bedöma vilka av verksamhetens åtaganden som berörs av riskhändelsen.

Steg 5: Formulera riskhantering

Görs år 1

Steg 5 syftar till att låta deltagarna formulera hur de praktiskt skulle hantera de riskhändelser som analyserats i steg 4. Hanteringen ska helst formuleras stegvis, men detta är inget krav. När deltagarna identifierat hur de praktiskt hanterar riskhändelsen, ska de också avgöra om de kan genomföra hanteringen idag. Är svaret på den frågan NEJ ska det läggas till relevanta åtgärder.

Steg 6: Genomförande

Görs år 1-3

Steg 6 löper egentligen kontinuerligt från det att steg 3 är avklarat. Steg 6 består av ett tidsschema som visar en sammanhängande planering över alla åtgärder som identifierats i steg 3, steg 5 och steg 0. Varje verksamhet ansvarar enskilt för att genomföra de åtgärder som identifierats. Avstämningsmöten sker utifrån behov, men en mindre uppföljning ska göras en gång om året.

Steg 7: Uppföljning

Görs år 4

Under mandatperiodens sista år, helst innan Länsstyrelsens uppföljning av LEH, ska en slutlig workshop genomföras tillsammans med alla deltagare som arbetat med SKRIPTA:n. Här följs verksamheternas arbete med åtgärdsplanen upp och analyseras. Verksamheten ska också avgöra vilka åtgärder som ska överföras till kommande mandatperiod.

4.5 Praktiskt genomförande

Kävlinge kommun genomförde sin SKRIPTA enligt följande process:

Förberedelse (vinter/vår 2019)

1. Skapade kommunens organisationsträd i Stratsys.
2. Utvecklade metodiken bakom SKRIPTA (tillsammans med 5-YES).
3. Grupperade kommunens verksamheter i olika RSA-analysgrupper (sammanlagt åtta grupper) och bokade in deltagare för workshop 1 och 2.
4. La på förhand in så mycket data som möjligt tillsammans med 5-YES (för att effektivisera arbetet och uppnå en standardisering mellan kommunerna, så att det går att samarbeta kring RSA-arbetet framöver).

Genomförande (vår/sommar 2019)

5. Workshop 1 (steg 0-3), halvdag per RSA-analysgrupp. Säkerhetschef agerade moderator och vägledde deltagarna genom metoden, medan säkerhetshandläggaren skrev in deltagarnas svar i Stratsys.
6. Arbete mellan workshop 1 och 2. Säkerhetschef och säkerhetshandläggare analyserade den data som inkommit från workshop 1 och tog fram riskhändelser inför workshop 2.
7. Workshop 2 (steg 4-5), halvdag per RSA-analysgrupp. Säkerhetschef agerade moderator och vägledde deltagarna genom metoden, medan säkerhetshandläggaren skrev in deltagarnas svar i Stratsys.
8. Informationen i Stratsys sammanställdes till denna RSA-rapport.
9. *[Även framöver]* Löpande arbete med åtgärdsplan, per verksamhet. Alla åtgärder sammanställdes, och ett informationsmejl om att det nu var dags att börja arbeta (om detta inte redan var gjort) gick ut till alla berörda handläggare.

4.5.1 Deltagare

Deltagare i de olika RSA-analysgrupperna var (förutom säkerhetschef och säkerhetshandläggare): sektorschefer, biträdande sektorschefer, berörda enhetschefer, och anställda med specialistkunskap inom verksamhetens ansvarsområde. Sammanlagt deltog 58 tjänstemän i kommunens RSA-arbete under år 2019, och feedbacken från deltagarna avseende workshoparna och metoden som helhet har överlag varit mycket positiv och genererat många intressanta diskussioner.

5 Sammanfattning av Resultat

Nedan presenteras en sammanfattning av de resultat som framkommit i Kävlinge kommuns risk- och sårbarhetsanalys. Sammanfattningen ger en överblick över vilken samhällsviktig verksamhet som finns i kommunen, vilka åtaganden och beroenden den samhällsviktiga verksamheten har, samt vilka risker och sårbarheter som *finns i* eller *skulle kunna drabba* den samhällsviktiga verksamheten och dess beroenden.

Ett komplett resultat för varje avsnitt i detta kapitel kan ses i bilaga 1 (*Identifierad samhällsviktig verksamhet inklusive kritiska åtgärder och beroenden*), bilaga 2 (*Identifierade risker och sårbarheter*) och bilaga 3 (*Åtgärdslista*). Dessa bilagor är dock sekretessbelagda enligt § 13 kap 18 Offentlighets- och sekretesslagen (ingår i det som kallas *Försvarssekretess*). Försvarssekretess är mycket strikt och används för att skydda information som vid röjande kan äventyra Sveriges säkerhet. Det är Kävlinge kommuns säkerhetschef som har mandat att avgöra vem som får ta del av kommunens sekretessbelagda och/eller hemliga information.

5.1 Samhällsviktig verksamhet

En komplett lista över kommunens samhällsviktiga verksamhet kan ses i Bilaga 1. Bilagan är dock sekretessbelagd enligt OSL kap 18 § 13, och lämnas enbart ut efter prövning. Det är kommunens säkerhetschef som genomför sekretessprövning och avgör vem som har rätt att ta del av de sekretessbelagda bilagorna.

En samhällsviktig verksamhet är en verksamhet som måste fungera *antingen* för att vi inte ska hamna i en allvarlig kris, *eller* för att hantera en kris om den trots allt inträffar. I MSB:s föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser (2015:5) definieras en samhällsviktig verksamhet som en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan *leda till* att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en *redan inträffad* kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

En verksamhet kan vara samhällsviktig på lokal, regional, nationell eller internationell nivå.

MSB har valt ut elva (11) sektorer som oftast innefattar samhällsviktig verksamhet. Dessa är: Energiförsörjning, Finansiella tjänster, Handel och industri, hälso- och sjukvård samt omsorg, Information och kommunikation, Kommunalteknisk försörjning, Livsmedel, Offentlig förvaltning, Skydd och säkerhet, Socialförsäkringar och Transporter.

MSB menar att varje samhällsviktig sektor (exempelvis "hälso- och sjukvård samt omsorg") förgrenas i olika "viktiga samhällsfunktioner" (exempelvis "akutsjukvård"), vilka i sin tur förgrenas i samhällsviktig verksamhet (exempelvis "sjukhus"). Figur 6 illustrerar hur de olika nivåerna hänger ihop.

Figur 6. Illustration över hur den samhällsviktiga verksamheten (exempelvis "Grundskola") upprätthåller de viktiga samhällsfunktionerna (exempelvis "Bedriva grundskoleutbildning"). De viktiga samhällsfunktionerna är i sin tur en del av en samhällssektor (exempelvis "Hälso- & sjukvård samt omsorg").

Kävlinge kommun kan delas upp i 16 verksamheter (verksamhetsområden):

- **Kommunkansli** (Kommunstyrelsen)
- **Arbetsmarknad och Integration** (Arbetsliv- och fritidsnämnden)
- **Gymnasieskola och vuxenutbildning** (Arbetsliv- och fritidsnämnden)
- **Individ- och familjeomsorg** (Arbetsliv- och fritidsnämnden)
- **Kultur och fritid** (Arbetsliv- och fritidsnämnden)
- **Bygglov** (Bygg- och miljönämnden)
- **Gata, Park och Avfall/Teknisk avdelning** (Bygg- och miljönämnden)
- **IT-Drift** (Bygg- och miljönämnden)
- **Miljö- och Hälsoskydd** (Bygg- och miljönämnden)
- **Vatten och Avlopp** (Bygg- och miljönämnden)
- **Omsorg i hemmet** (Omsorgsnämnden)
- **Omsorg utanför hemmet** (Omsorgsnämnden)
- **Måltidsservice** (Omsorgsnämnden)
- **Förskola** (Utbildningsnämnden)
- **Grundskola** (Utbildningsnämnden)
- **KKF Holdning AB/Fastighetsbolag**

De flesta av dessa verksamheter kan placeras inom någon av MSB:s samhällsviktiga sektorer. Vissa verksamheter kan till och med placeras inom flera samhällsviktiga sektorer, vilket verkligen belyser kommunens ansvarstygnd i krisberedskapsarbetet. I Tabell 1 redovisas MSB:s samhällsviktiga sektorer i förhållande till den verksamhet som bedrivs av Kävlinge kommun.

BEDRIVER NI VERKSAMHET INOM...	SVAR (JA/NEJ)	ANTAL
Energiförsörjning? <i>Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Nej	16 (st)
Finansiella tjänster? <i>Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Ja Nej	1 (st) 15 (st)
Handel och industri? <i>Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri m.m.</i>	 Ja Nej	1 (st) 15 (st)
Information/kommunikation? <i>Telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Ja Nej	2 (st) 14 (st)
Kommunalteknisk försörjning? <i>Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, våghållning m.m.</i>	 Ja Nej	3 (st) 13 (st)
Livsmedel? <i>Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Ja Nej	3 (st) 13 (st)
Offentlig förvaltning? <i>Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsular verksamhet m.m.</i>	 Ja Nej	1 (st) 15 (st)
Hälsa- och sjukvård, samt omsorg? <i>Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Ja Nej	7 (st) 9 (st)
Skydd och säkerhet? <i>Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Ja Nej	2 (st) 14 (st)
Socialförsäkringar? <i>Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen m.m.</i>	 Ja Nej	3 (st) 13 (st)
Transporter? <i>Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik m.m. Särskilt prioriterad avseende totalförsvarsupprustningen.</i>	 Nej	16 (st)

Tabell 1. Lista över hur Kävlinge kommuns 16 verksamhetsområden förhåller sig till MSB:s samhällsviktiga sektorer. Vilka verksamhetsområden som finns i kommunen redovisas i Bilaga 1 (sekretess).

Det finns såklart mer samhällsviktig verksamhet i Kävlinge kommun än de som redovisas i Tabell 1, men dessa verksamheter ansvarar inte Kävlinge kommun för. Exempel på icke-kommunala verksamheter och vilken samhällsviktig sektor de tillhör är:

- **Energiförsörjning:** Kommunens energiförsörjning och fjärrvärmeförsörjning hanteras av E.ON och Skånska Energi. Drivmedelsförsörjningen i kommunen ansvarar privata aktörer för.
- **Finansiella tjänster:** Tillförseln av kontanter till, från och inom kommunen sköts av bankväsendet.
- **Hälsa- & sjukvård samt omsorg:** Sjukvård och vårdcentraler ansvarar Region Skåne för.
- **Information & Kommunikation:** Kommunens mobiltelefonnät och fibernät ansvarar privata aktörer för.
- **Livsmedel:** Inköp och försäljning av livsmedel inom kommunen ansvarar privata aktörer för.
- **Skydd och säkerhet:** Polisen är en egen myndighet (Polismyndigheten), och kommunens räddningstjänst ingår i det delvis fristående förbundet Räddningstjänsten Syd. Allmän bevakning

inom kommunens tjänster sköts av privata aktörer.

- **Transporter:** Kommunens järnvägsstationer (Kävlinge och Dösjebro, och snart Furulund) och större vägar (främst E6:an) hanteras av Trafikverket.

5.2 Kritiska åtaganden och dess beroenden

En komplett lista över kommunens kritiska åtaganden och beroenden kan ses i Bilaga 1. Bilagan är dock sekretessbelagd enligt OSL kap 18 § 13, och lämnas enbart ut efter prövning. Det är kommunens säkerhetschef som genomför sekretessprövning och avgör vem som har rätt att ta del av de sekretessbelagda bilagorna.

Ett "åtagande" är något en verksamhet *ska göra* eller *gör* enligt lag, överenskommelse, riktlinjer/policy eller eget beslut. Exempel på åtaganden är "laga mat till äldreboenden" eller "bedriva grundskola". De åtaganden som är aktuella för kommunens RSA är sådana som klassificerats som *kritiska*, vilket innebär att de innefattas i MSB:s begrepp "viktig samhällsfunktion" (se avsnitt 5.1) och *måste* genomföras för att kommunen, och samhället i stort, ska fungera.

Ett "beroende" är något som en verksamhet behöver för att kunna *genomföra* sitt åtagande, exempelvis att en restaurang (en verksamhet) som lagar mat (ett åtagande) behöver livsmedel (ett beroende), eller att hemtjänsten (åtagande) behöver fordon (ett beroende) för att besöka de äldre.

I MSB:s föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser (2015:15) definieras *kritiska beroenden* som "beroenden som är avgörande för att samhällsviktig verksamhet ska kunna fungera". Sådana beroenden karaktäriseras av att ett *bortfall* eller en *störning* i beroendet relativt omgående leder till funktionsnedsättningar i samhället i övrigt, som kan få till följd att en allvarlig händelse eller extraordinär händelse inträffar.

Identifiering av kritiska åtaganden

Kävlinge kommuns 16 verksamheter bedriver dagligen flera åtaganden. Alla dessa åtaganden är dock inte samhällskritiska (alltså, bär vikt för samhällets funktionalitet och/eller människors liv och hälsa) - *även* om verksamheten som helhet bedöms som samhällsviktig.

Sammanlagt bedriver Kävlinge kommun 92 åtaganden, vilka har definierats utifrån följande kriterier:

- Alla identifierade åtaganden har olika *syften* (sett till lagstiftning, reglemente och övriga nationella/lokala styrdokument)
- Alla identifierade åtaganden är både så generella och samtidigt så detaljerade att de har en *sammanhängande betydelse för verksamhetens krisberedskap*
- Alla identifierade åtaganden *tillsammans beskriver verksamhetens sektorsansvar* i enlighet med gällande lagstiftning, reglemente och nationella/lokala riktlinjer och styrdokument *utan att överlappa varandra*

Av de 92 identifierade åtagandena bedömdes 40 åtaganden vara kritiska för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Samtliga av dessa åtaganden innehar flera beroenden för att kunna upprätthållas.

Identifiering av kritiska beroenden

Kävlinge kommun har identifierat sina kritiska beroenden utifrån den samhällsviktiga verksamhet som bedrivs, i kombination med kommunens identifierade kritiska åtaganden. Beroendena utgörs av både egenförvaldade beroenden, och beroenden som extern part ansvarar för. Sammanlagt har 108 kritiska beroenden identifierats i kommunen, men många är dubletter (exempelvis kräver de flesta verksamheter el för att kunna fungera). En riskmatris som illustrerar den sårbarhetsanalys (alltså, sannolikhet att beroendet försvinner samt konsekvensen av att beroendet försvinner) som gjorts över de kritiska

beroendena kan ses i Figur 7. Nedan beskrivs kortfattat de vanligaste kritiska beroendena som finns i kommunens samhällsviktiga verksamhet.

El

El är en av kommunens viktigaste tillgångar då både flera åtaganden och andra beroenden kräver el för att kunna fungera. Kommunens elnät hanteras av E.ON och Skånska Energi.

Information

"Information" innefattar all den kunskap och det underlag verksamheterna behöver för att kunna bedriva sin verksamhet, exempelvis journalanteckningar, läkemedelslista, klient-/elev-/kontaktuppgifter, information från myndigheter och samverkanspartners, närarkiv, rutiner för att hantera kritiska arbetsuppgifter, med mera. Information kan vara både elektronisk och i pappersformat.

Kapital, varor och tjänster

Många verksamheter är beroende av externa aktörers varor och tjänster för att kunna bedriva sin egen verksamhet. De externa aktörerna utgörs både av andra myndigheter och av privata aktörer. Exempel på kapital, varor och tjänster som en kommun kan vara beroende av är entreprenörer, drivmedel, reservdelar, transporter, livsmedel, läkemedel och sedlar.

Lokaler

Även om kommunen arbetar med att göra sina verksamheter platsoberoende, kräver fortfarande många verksamheter ändamålsenliga lokaler för att kunna bedriva sin verksamhet. Oftast finns dessa ändamålsenliga lokaler dessutom enbart i ett exemplar.

Personal

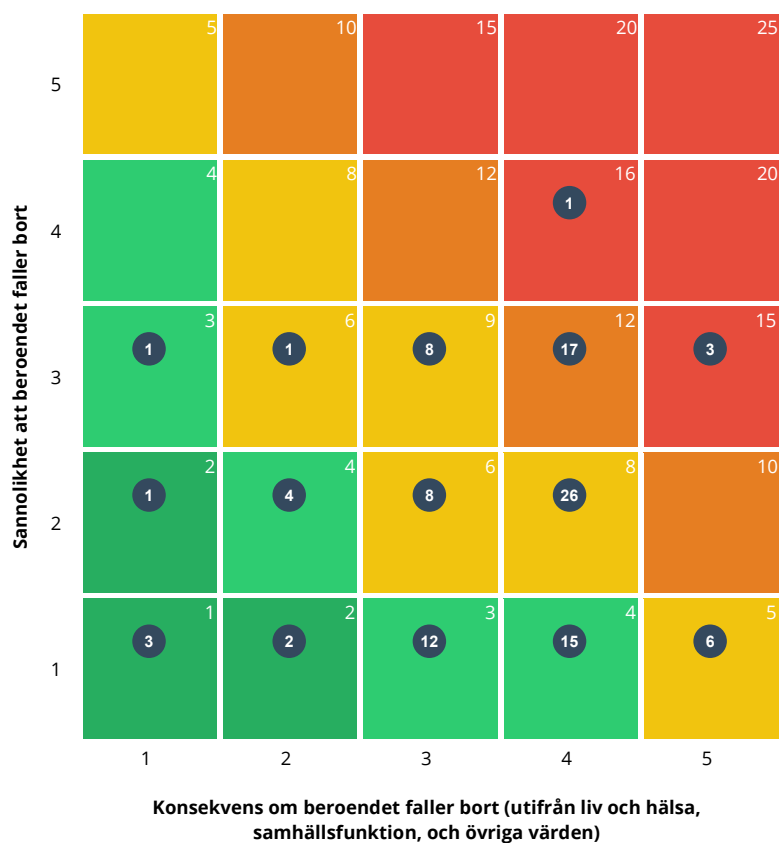
Kommunens verksamheter är helt och hållet beroende av sin personal. Både specialkompetens och linjepersonal är viktig, då de fyller olika syften i det dagliga arbetet.

Telefoni

Många verksamheter är fortfarande beroende av att snabbt kunna kommunicera via mobiltelefoni och liknande för att kunna bedriva sin verksamhet. Det finns flera teleoperatörer som har telemaster i kommunen, exempelvis Telia, Tele2 och Tre.

Verksamhetssystem (IT-system) och nätverksuppkoppling

I stort sett alla kommunens verksamheter är idag beroende av fungerande IT-system, och därigenom en fungerande nätverksuppkoppling. Digitala system utgör en stor del av kommunens dagliga verksamhet, och det finns i princip minst ett viktigt IT-system per verksamhet.

4 Mycket hög sårbarhet 17 Hög sårbarhet 49 Medelhög sårbarhet 32 Låg sårbarhet 6 Mycket låg sårbarhet Totalt: 108

Sårbarhetsnivå	Sannolikhet att beroendet faller bort	Konsekvens om beroendet faller bort (utifrån liv och hälsa, samhällsfunktion, och övriga värden)
Mycket hög sårbarhet	5	Katastrofal/permanent/dödsfall
Hög sårbarhet	4	Mycket allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
Medelhög sårbarhet	3	Allvarlig (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
Låg sårbarhet	2	Mindre allvarlig (Uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
Mycket låg sårbarhet	1	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Figur 7. Riskmatris som illustrerar den sårbarhetsanalys som gjorts över de kritiska beroenden som finns i Kävlinge kommun, samtliga verksamheter (16 stycken). En sårbarhetsanalys innebär att sannolikheten för att beroende faller bort jämförs med konsekvensen då beroendet fallit bort (utifrån liv, hälsa och samhällsfunktionalitet). En hög sannolikhet i kombination med en hög konsekvens gör beroendet särskilt sårbart, vilket kräver fler riskreducerande insatser. Totalt finns 108 kritiska beroenden i kommunens verksamheter.

5.3 Identifierade risker och sårbarheter

En komplett lista över kommunens identifierade risker och sårbarheter med tillhörande analys kan ses i Bilaga 2. Bilagan är dock sekretessbelagd enligt OSL kap 18 § 13, och lämnas enbart ut efter prövning. Det är kommunens säkerhetschef som genomför sekretessprövning och avgör vem som har rätt att ta del av de sekretessbelagda bilagorna.

En "risk" kan generellt definieras som troligheten att en oönskad händelse ska inträffa och de konsekvenser som händelsen kan leda till. "Sårbarhet" kan i sin tur definieras som de *egenskaper* eller *förhållanden* som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse. Graden av sårbarhet visar hur mycket och hur allvarligt samhället eller delar av samhället påverkas av en händelse.

Utifrån aktuell analys av omvärldsutveckling, kommunens geografiska område, demografiska utveckling, samhällsviktiga funktioner och samhällsviktig verksamhet kunde ett antal risker och sårbarheter (kallade "riskhändelser") identifieras på kommunövergripande nivå. Dessa redovisas i Tabell 2.

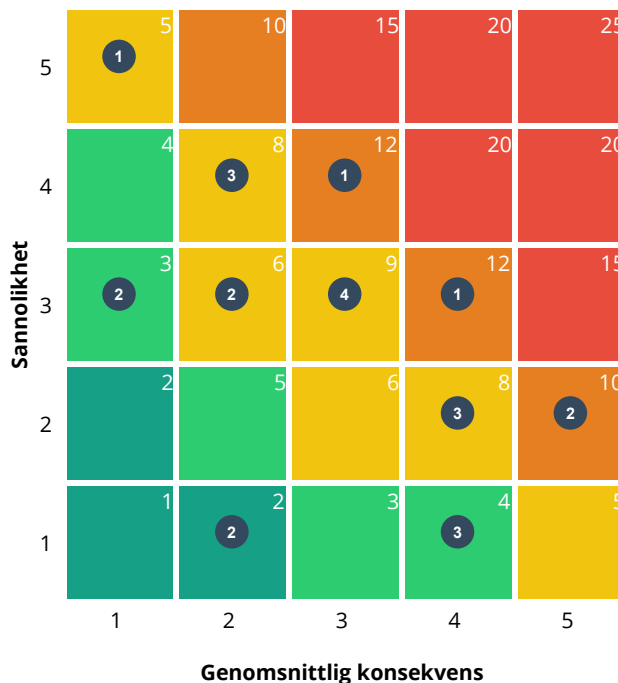
De identifierade riskhändelserna beskrivs enbart generellt i detta avsnitt, men ger trots det en tydlig bild över vilka utmaningar kommunen har och som vi alla kommer behöva hantera framöver.

RISKHÄNDELSE	SANNOLIKHET ATT RISKHÄNDELSE SKER
Terrorbrott	1. Osannolik
Brand i byggnad	2. Mindre sannolik
Extrem värme 72 h	5. Mycket sannolik
Extrem värme 2 veckor	3. Möjlig
Snöoväder 24 h	4. Sannolik
Snöoväder 72 h	3. Möjlig
Storm 24 h	4. Sannolik
Storm 72 h	3. Möjlig
Översvämning pga skyfall	3. Möjlig
Översvämning pga högt vattenstånd	3. Möjlig
Kemikalieutsläpp	2. Mindre sannolik
Vattenförorening 72 h	3. Möjlig
Vattenförorening 2 veckor	2. Mindre sannolik
Social oro/Omfattande strejk	1. Osannolik
Läckage av känslig information	4. Sannolik
Stor tillströmning av människor	1. Osannolik
Pandemi	3. Möjlig
Förtroendekris/Desinformation	3. Möjlig
Större olycka (ex tågolycka, bilolycka)	2. Mindre sannolik
Livsmedelssmitta	3. Möjlig
IT-haveri	4. Sannolik

Tabell 2. Sammanställning av de riskhändelser som identifierats. Riskhändelserna utgår ifrån MSB:s riktlinjer, och har valts ut utifrån aktuell analys av verksamheterna i kombination med kommunens geografiska/demografiska utveckling.

De identifierade riskhändelserna kan grovt delas in i natur- och väderrelaterade händelser, farliga ämnen och masskadeolyckor, haveri i teknisk infrastruktur, sjukdomar samt socialpsykologiska risker. I Figur 8 redovisas en riskmatris över riskhändelserna när de analyserats i verksamheterna.

Riskhändelserna fördelades till verksamheterna utifrån utfallet i workshop 1 (steg 0-3 i metoden). Varje verksamhet analyserade alltså enbart 1-4 riskhändelser på djupet, utifrån rubrikerna i Tabell 2. Två riskhändelser (*Storm 72 h* och *IT-haveri*) analyserades av samtliga verksamheter, eftersom dessa händelser ansågs mycket relevanta för kommunen som helhet.

13 Hög risk 4 Medelhög risk 5 Låg risk 2 Mycket låg risk Totalt: 24

Risknivå	Sannolikhet	Genomsnittlig konsekvens
Mycket hög risk	5	Katastrofal/permanent/dödsfall
Hög risk	4	Mycket allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
Medelhög risk	3	Allvarlig (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
Låg risk	2	Mindre allvarlig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
Mycket låg risk	1	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Figur 8. Riskmatris som illustrerar sannolikheten för och konsekvensen av samtliga riskhändelser som analyserats i Kävlings kommunens olika verksamheter. Samtliga scenarion utgår ifrån någon av rubrikerna i Tabell 2.

Det är värt att notera att de sårbarheter som verksamheterna identifierade i sina kritiska åtaganden/beroenden (steg 3) *inte* går att kategorisera lika enkelt som de scenariobaserade riskhändelserna, eftersom sårbarheterna ofta berör verksamhetsspecifika detaljer (exempelvis avseende IT-system, kompetens, rutiner, material-/resursbrist, med mera).

Många av verksamheternas sårbarheter identifierades i diskussionen om hur verksamheterna kan hantera

ett bortfall i sina kritiska beroenden. Hanteringsförmågan bedömdes på en skala mellan 1-4 (där 4 innebär att bortfallet kan hanteras bra, och 1 innebär en obefintlig förmåga att hantera ett bortfall), och varierade kraftigt mellan olika verksamheter, även om själva beroendet var detsamma (exempelvis "el"). Trots detta inkorporerades verksamheternas sårbarhetsanalys så gott det gick i scenariotexterna för de olika riskhändelserna, och som helhet bedömdes verksamheternas sårbarheter fångas upp i riskanalysen.

5.4 Åtgärder

En komplett lista över kommunens identifierade verksamheter kan ses i bilaga 3. Bilagan är dock sekretessbelagd enligt OSL kap 18 § 13, och lämnas enbart ut efter prövning. Det är kommunens säkerhetschef som genomför sekretessprövning och avgör vem som har rätt att ta del av de sekretessbelagda bilagorna.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat har kommunen identifierat ett antal åtgärdsbehov (sammanlagt har 80 åtgärder identifierats inom ramen för RSA:n). Åtgärdsbehoven berör bland annat utbildning, övning, inköp av materiell, framtagning av robusta avtal, inventering av behov och framtagning av rutiner för vissa aktiviteter. Samtliga åtgärder ska helst vara genomförda innan mandatperiodens slut år 2022, men ett krav är att de åtminstone ska vara påbörjade innan år 2023.

Kommunens åtgärdslista följs upp tillsammans med verksamheterna minst en gång om året.

6 Slutsats och Diskussion

Vi lever i en ständigt föränderlig värld: antagonistiska hot, naturkatastrofer och en slimmad offentlig sektor ökar risken för att det sker allvarliga kriser och till och med extraordinära händelser i samhället. Kommunen har ett omfattande ansvar vid kris som bland annat innefattar att samordna insatser och prioritera resurser, och som en del i sitt krisberedskapsansvar ska kommunerna genomföra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) under det första året i varje mandatperiod. RSA:n syftar till att identifiera risker och sårbarheter, som kommunen sedan ska arbeta för att minska under resterande mandatperiod.

Kävlinge kommuns RSA (aktuell rapport) har på ett djupgående plan redovisat vilken samhällsviktig verksamhet kommunen bedriver, vilka kritiska åtaganden och beroenden som finns i dess verksamheter och vilka risker och sårbarheter som kommunen måste motarbeta/åtgärda. Alla delar av rapporten är inte offentliga, men detta beror på att skyddet av Sveriges säkerhet alltid måste prioriteras högst.

Överlag bedöms Kävlinge kommuns verksamheter ha en god beredskap för att möta plötsliga händelser och kriser, men trots detta har flera förbättringsåtgärder identifierats. Framförallt rör dessa åtgärder kunskapsinsatser och standardiseringar av sådant som kommunens medarbetare "bara vet". Dessutom har det framkommit mismatchningar i vilka förväntningar olika verksamheter har på varandra under kris, vilket kommer kräva fortsatta dialoger och riktlinjer.

Kommunen bedöms överlag ha svårare att hantera *extraordinära* händelser än *allvarliga* händelser/kriser, men på verksamhetsnivå är den här uppdelningen långt ifrån svartvit. Kommunens RSA ska till viss del fokusera på extraordinära händelser, men i Kävlinge kommun har vi bedömt att arbetet med svårare händelser "börjar i det lilla". Detta, eftersom verksamheterna varierar kraftigt i sin hanteringsförmåga av allt ifrån "vardagskriser" till extraordinära händelser. Och utan likställda kunskaper och rutiner för att kunna hantera mindre risker och händelser, hur ska då kommunen som helhet kunna hantera extraordinära sådana?

Kävlinge kommun har dock - liksom övriga kommuner i Sverige - flera stora utmaningar framför sig med en åldrande befolkning, en resurskrävande totalförsvarsupprustning och en klimatförändring som gör sig allt oftare påmind. Dessa utmaningar är något Kävlinge kommun kommer behöva fortsätta arbeta med - och inte bara ur ett krisberedskapsperspektiv. Kommun behöver också bli tydligare i vilket ansvar de olika verksamheterna har vid kris, samt vilket ansvar den enskilde har och vilken service denne kan förvänta sig av kommunen under kris.

Kävlinge kommun kommer arbeta hårt med sin åtgärdsplan under hela mandatperioden 2019-2022, och förhoppningsvis är det en än mer robust kommun som analyseras i nästa mandatperiods RSA år 2023.